

DE POSTRIJDER

Abonnement

Binnen de stad, 7 fr. per jaar.
 Buiten de stad, 8 fr.
 Een Had afzonderlijk 1 1/2 centimen.
 De abonnemeten zijn vooraf betaalbaar.
 Reclamen, voornissen en andere artikels voorruu
 of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37, te Tongeren.

TONGEREN, DEN 7 JANUARI.

De Roomsche kwestie.

Herhaalde malen hebben wij onze lezers bekend gemaakt met de artikels der vreedende drukpers over het gewichtig vraagstuk van den dag namljk de Roomsche kwestie. Daar de vraag: of de Paus te Rome blijven, ofwel het Vaticaan in Italië verlaten zal bij alle katholieken de grootste belangstelling verwekt, zullen wij onze lezers op de hoogte van den toestand trachten te houden.
 Ziehet wat de Roomsche correspondent van den *Univers*, van Parijs aan dat blad schrijft, onder dategtekening van 31 december:
 Men zegt dat de gezanten en ministers der vreedende mogendheden bij den H. Stoel aan den Paus, die hen ter gelegenheid der Kerstfeesten ontvingt, woorden van deelneming en hoop brengen. Zekerlijk ontvingt Leo XIII die woorden met goedheid. Maar hij heeft, onder het oogpunt der politiek al gedaan wat hij kon. *Indien Europa voor hem geen dragelijken toestand bekomt, wordt het meer en meer waarschijnlijk dat hij den weg van het ballingschap zal ingaan.*
 Behalve eenige uitzonderingen, zijn al de leden van het H. Kollege voor het vertrek. Men moet zich dus aan ernstige gebeurtenissen verwachten voor het jaar 1882. Maar welke ook die gebeurtenissen zijn mogen, wij zullen niet veel te betreuren hebben van het jaar dat voorbij is.
 De bewoners van het Kwartaal zijn in grootere vergelegenheid dan de Paus. De Koning, de koningin en de prinsessen zijn naar de Oostenrijken en een besluit van den Paus en zij bevinden zich in de volstrekte onmogelijkheid van eene beweging te doen of een woord te spreken dat gezegd bleest kan vertragen of beletten.
 Wat de ministers betreft, zij hebben zich verdienstelijk gemaakt jegens de aanstaande republiek. Doch de republieken zijn onafkankbaar.

Aangaande de rol welke de heer von Bismark zal spelen in de Roomsche aangelegenheden, is men nog altijd zonder ernstige berichten, doch niets doet voorzien dat de kanselier zal afzien van de denkbeelden welke hij in den rijksdag heeft uitgedrukt. De redenen welke hem zijne gekende verklaringen hebben doen afleggen blijven bestaan en worden van dag tot dag duidelijker.
 Het is niet uit bijzondere genegenheid voor het Pausdom dat von Bismark de Roomsche kwestie opwerpt, maar uit een zucht naar maatschappelijk behoud.
 Von Bismark ziet Duitschland in worsteling met de revolutie, wier macht van jaar tot jaar aangroeit; tweemaal heeft hij op het leven van zijnen oudou vorst zien aanleggen; hij voorziet dat binnen kort de republiek in Italië zal zegenalen; hij zoekt dus heel natuurlijk het redmiddel waar het te vinden is, namljk in de herstelling der rechten van den H. Stoel, die bij uitmuntendheid de bewaarder is van het princip der overheid en de beschermer van alle gezag.
 Het is moeilijk te weten welke de ontwerpen en plannen van den heer von Bismark zijn aangaande Italië en het Pausdom; doch de tegenwoordigheid in Italië van een leger Pruisische agenten bewijst dat de kanselier iets van zin is. Indien hij zijne zendelingen over Italië verspreidt, gelijk hij voor den oorlog van 1870 in Frankrijk deed, 't is dat hij vast bepaalde inzichten heeft en eene of andere daad voorbereidt.
 De gebeurtenissen alleen, en zij kunnen niet lang uitblijven, zullen ons doen zien welk doel hij zich voorstelt in zijn plotselingen omkeeren van welken aard zijne politiek zal zijn zoowel tegenover Italië als tegenover het Pausdom. (Fondsblad.)

Een priesterhater.

Te Havré, eene gemeente in Henegouwen, heeft de burgemeester, wiens mandaat eindigde met 1 Januari, gemeend zich op het laatste zijner officiele dagen vermaard te maken door eene dappere daad. Hij heeft den 29 December den gemeenteraad bijeengeroepen en voorgesteld den kapelaan uit het huis te jagen dat hij bewoont, omdat het de ergendom is der gemeente! Doch de man is er kaal van afgekomen; de raad heeft met *empatigheid* het *liberaal* voorstel van den liberalen burgemeester verworpen.
 Geheel de bevolking had van het voorstel kennis gekregen en was op de dorpsplaats versameld. De gemeenteraadzaal was letterlijk vol volk.
 Toen nu de burgemeester buiten kwam, werd hij met gejuw onthaald, terwijl de heer onderpastoor met luide *hourras* werd bejegend.

Een schandelijk feit, dat eenige betrekking heeft met de drievoudige heiligschennis van het atheïsme onder stad, heeft in Frankrijk plaats gehad.
 De heer Poncin, burgemeester van Gieres, kort bij Grenoble, kwam des Zondags uit eene herberg en ging met eenige zijner vrienden naar de gemeenteschool om er het kruisbeeld weg te nemen dat aan den muur hing. Deze heeren gingen toen te zamen in tegenwoordigheid van eene menigte volks dit kruisbeeld in een publiek gemak werpen.
 Deze verfoelike daad was zoo zeer bekend dat de prefect het noodig oordeelde ze te straffen met den gemeenden burgemeester voor twee maanden zijne ambtsverrichtingen te ontzeggen.
 In België, werd hij misschien gedekoreerd!

Militie.

De personen die verlangden dat het ministerie van oorlog eenen plaatsvervanger voor hunnen zoon aanstelde, mogen de volgende voorschriften niet met het oog verliezen.

De ouders of voogden der lotelingen moeten op het registratiekantoor van hun kanton de som van 200 franken storten. Deze storting moet geschieden voor den 22^{en} Januari.
 De ontvaager zal hun eene quitantie overhandigen die zij per post aan den Minister van oorlog moeten sturen voor den 1^{en} Februari aanstaande. Die som van 200 franken wordt wedergegeven aan de lotelingen die een nummer trekken dat hem niet aan den soldatendienst onderwerpt.

NIEUWJAARSGIFTEN aan Z. H. Leo XIII.

Bedrag der vorige lijst	fr. 370,00
Onbekend van Tongeren	2,00
Id. id. id.	5,00
M. Vroonen-Aerts	100,00
M. Deploige-Depaive	25,00
M. den abt Ulens	25,00
P. C.	1,00
M. Joachim Meesen	5,00
<hr/>	
	535,00

Stads- & provincie nieuws

Verleden dinsdag heeft de gemeente-raad eene zitting gehouden waaraan de leden, den 25^{en} oktober en den 2^{en} november gekozen, deel namen.
 Onnodig aan te halen dat een hoop aanbangers der geuzerij zich op het stadshuis vereenigd hadden om desnoods hunne goedkeuring of hunne afkeuring te laten blijken. De politiek opvoeding dezer lieden laat nog veel te verlangen. Ook niets verwondert ons van hunnen kant. Een al te driftige partijgeest verblindt hen, terwijl zij zich maar weinig bekreunen met de algemeene belangen en de noodige hoedanigheden van een goed bestuur.
 Laten wij die onbetamelijke houding der toeschouwers — om niet meer te zeggen, — enkel in het voorbijgaan aanstippen; laten wij de schonders optrekken bij de welsprekendheid van Poscur F die zich weinig schijnt te bekommeren om zijn magistrats rok in den driffigen strijd der politieke partijen zal bestemd worden.
 Voor lieden roepen wij enkel de aandacht aller welmeeneude lieden op de eerste daden die de liberale meerderheid op het stadshuis zich al geoorloofd heeft.
 Wij hebben zaterdag reeds den hatelijken maatregel bekend gemaakt waardoor de drie leerders der teekenschool op eene grove manier zonder reden en zonder voorloopig bericht van hun ambt beroofd zijn. Men zendt ze weg zonder hun de reden aan te geven der ongenade waarin zij gevallen zijn; doch de ware oorzaak er van is licht te raden: men heeft zekerkijk eenige liberale postulant in het oog, die verlangen belouwd te worden voor diensten bewezen..... in den tijd van kiezingen.
 Men vindt misschien in gansch België het voorbeeld niet van zulk eenen hatelijken maatregel waarvan de heeren Mevis, Libot, en Kempeneers de slachtoffers zijn. Dat is geen politiek meer, dat is eene ontrooving, dat is eene daad die wraak roept en die door al de eerlijke lieden van ieder partij moet afgekeurd worden.
 Deze daad komt goed overeen met die waardoor de achtbare Heeren Wagemans en Polus uit het bestuur van het hospitaal en van het bureau van weldadigheid gedreven worden.
 Maar laat ons overgaan tot het eigentlijk verslag der zitting.

De secretaris geeft lezing van het besluit der bestendige deputatie dat de gemeente kiezingen goedkeurt.
 De tegenwoordige leden leggen den eed af.
 De heer Schaelzen vraagt den burgemeester waarom hij den raad niet bijeengeroepen heeft om verzoek der katholieke leden en in gelijktijdigheid met de wet, Mijlheer burgemeester antwoordt dat hem *zults niet behelpt*. (Op bevel... toezichtingen der aanhouders, de heer de Favrean keurt deze taal goed.)
 De gedachte der meerderheid, zegt de heer Perrean verder, was de heeren Polus en Wagemans te hernoemen, twee klerikalen waarvan hij niet wil hooren.
 De heer Schaelzen gaat voort met de handwijze van onzen heer burgemeester te hekel en met de gemeentewet te verdedigen. Het voorkomen van den heer Perrean schijnt al een trotscher te worden, ook is hij aangemoedigd door de houding der toeschouwers en zonder de voorzichtigheid van den heer Schaelzen zou hem misschien wel het een of het ander grof woord ontvlogen zijn.
 Nu komt de beurt van den heer Barthels.... Grootte aandacht.... Men zou zeggen hij gaat zijne tegenstrevers allen gelijk neervellen. Op plechtigen toon komen de volgende woorden uit zijn mond: « Mijlheer Schaelzen, nu goed doen zich de fabel van *Lafontaine*: « de *Berg die eene muus baart*, eens te herinneren. »
 Met groote ceremonie, gaat de spreker weer zitten.
 Dat de heer Barthels dit fabeltje eens op nieuw bestudeere. *Lafontaine* had die ijdele verkoopers van woorden in 't oog die zich plechtig verheffen, maar

« Wat komt er dikwijls uit? Wind! »
 Wij zullen op deze zitting in een volgend nummer terugkomen.
 Het geuzenblad geeft zich eene af te groote en toch nuttelooze moeite om zijne lezers te doen gelooven dat de cijfers, in ons voorlaast nummer opgegeven over de bevolking en over de kosten van het atheïsme en van de middelbare school, onjuist zijn.
 Wij verwonderen ons eenszins over dat onze geuzen zich voor het publiek schamen over het droevig geschenk dat zij hunne stadsgenooten op den nek gedraaid hebben. Zij dragen er de zware verantwoordelijkheid van.
 Wat wij voor het ogenblik wils in bezitting is, is dat al de moeiten die het geuzenblad zich geeft, zijn die niet te bewijzen dat onze cijfers van eene strikte juistheid zijn. Immers de aangestelde verdediger van het atheïsme vindt er niet de minste dwaling in aan te halen.
 Herinnert men zich nog de ongerijmdheden die het geuzenblad verleden jaar op alle toonen zong ter ere van het koninklijk atheïsme dat de Tongersche liberalen aan onze stad gien bezorgen? De loertingen gingen van overal bijgesprongen komen, het pensionnaat ging bloosend worden en onze medeburgers moesten uit dit alles, zonder den minsten twijfel, groote profieten trekken.
 Het atheïsme wordt dan geopend, het pensionnaat ook. Maar, ziet eens, het atheïsme leit niet meer leelingen dan het college, het pensionnaat heeft een leerling, en de eenige vermeerdering die men bestatigt is die der onkosten.
 Van deze kleine teleurstelling heeft het geuzenblad al ras eene uitlegging gevonden die klaar bewijst welk groot betrouwen het stelt in de lichtgeloofigheid zijner lezers: « Er zijn geen » pensionnaires » omdat men er dit jaar geen verlangd; » indien het atheïsme te St-Fruiden of te Maeseyck opgericht was, zouden wij zooveel te betalen hebben als thans!

« Was nu aangenamer onder het beschermend dak, Felicitas ging op een leunstoel in het voorhuis zitten en hadde een handwerk te voorschijn. De deur der kleine keuken en ook die van 't salon stonden wijd open. Er was moeljk iets treflender te ledken, dan de jonge weduwe, als zij voor » huismoedertje » speelde. Zij had een zwart zijden voorschot voorgebonden, en tusschen de blonde krullen prijkte een fraaie roos, blijkbaar in het voorlijgan van den striuk geplukt en met gekunstelde achteloosheid in het haar gestoken. Onder het sierlijk opgenomen kleed bewogen zich de kleine, in kanekleurige leersjes gestoken vorten met kinderlijke vlugheid en bevalligheid; ook de uitdrukking van 't blozend gelaat was die van een gelukkig argeloos kind, dat met gewichtigen ijver eene opgedragen taak vervult: — wie zou bij dit volkomen beeld van onschuldige natveteit aan de betrekking van weduwe en moeder kunnen denken!
 Terwijl zij in de keuken bezig was, had in het salon een levendig gesprek plaats tusschen vrouw Helwig en den advocaat Frank; — het liep over het testament der oude jufvrouw. Hendrik en Rika hadden het jonge meisje reeds verzekerd, dat hunne mevrouw over niets meer dacht en sprak dan over dit ongelukkig testament. Felicitas zag voor een oogenblik het gelaat der groote vrouw, het scheen haar opmerklijk grijs en verouderd; ook in hare houding en spreken lag eene ongewone drift, wrok en granschap hadden blijkbaar nog den boventoon in deze diep getroffen vrouwelijke ziel.
 De professor nam geen deel aan het gesprek; hij liep, met de handen op den rug, peinzend in de kamer op en neer, en telkens wanneer hij bij de geopende deur kwam, sloeg hij zijn oog op en viel er een onderzoekende blik op het in de kleerkamer zittende meisje.

Als nu al de burgers niet om het hardst naar de stadhuis loopen om degenen te bedanken die ons een atheïsme bezorgd hebben dat twee leerlingen per professor tellen en een pensionnaat met een' enkelen leerling, dan zijn het maar onafkankbaar.

Ons ministerie van nationale wanorde komt aan de stad Maeseyck, door koninklijk besluit, eene nieuwaarsgift te schenken, tot betaling van den dienst die deze stad den 25 oktober aan het land bewezen heeft met haren liberalen burgemeester, H. Schoolmeesters, eene luis te bezorgen. Door besluit van den 21 december, geteekend door de heeren Bara, Rolin en Van Humbeek, is tot voordeel der stad de fardane Huysmans verbeurd verklaard geworden die door koninklijk besluit van 25 april 1858 aan het hildom van Luik gegeven werd, met last dezelve aan eeng godvruchtig gesticht van weldadigheid of van openbaar onderwijs te verbruiken.
 De lokalen zijn thans bewoond door de zusters van liefde die zich bewijzen aan de zorg der zieken in de stad en daarenboven een instituut voor dooven en stommen en eene kostelooze bewaarschool voor de armen houden.
 Het » godvruchtig gesticht van weldadigheid en onderwijs door de begiftigster gevraagd, kon dus niet beter tot stand gebracht worden.
 Nogtans, het besluit van verbeurd-verklaring geeft deze goederen aan de stad Maeseyck met last er eene officiele school onder het geuzenbeheer der ongelukswet op te richten. Deze ongehoorde daad, die de Zusters van liefde niet de stad verjaagt heeft bij de bevolking eene algemeene afkeuring te weeg gebracht.
 Het misnoegen, zegt men, is zoo groot dat de manifestatie, door de liberalen zoolong voorbeerd ter ere van den heer H. Schoolmeesters, voor den vooravond van nieuwaarsdag ten volle mistikt is.
 Al de gemeenschappen der stad, de liberale harmonie, waartvan de heer Schoolmeesters zelf de voorzitter is, de zangmaatschappij » de *erige kunst*, » de *gilden*, de liberale Cerkel, de gausche aanhang der geuzerij, was bijeengevoepen. Doel in plaats van eene belangrijke liberale manifestatie bij te wonen, is de stad verlustigd geworden, verwondert u niet te zeer, door een doodeenvoudige burgerlijke biografie.
 De werkelijke leden der liberale harmonie weigerden hunne medehulp, de zangsocieteit kon hare zangers niet meten krijgen, de vijf *Gilden* waren vertegenwoordigd door vijf mannen en een vaandel.
 Nogtans, om aan de ongelukkige teleurstelling middel te verschaffen, hadden de arrichters, mannen van geest, gelijk alle liberalen, zoo iets zinneljk uitgevonden om waardiglijk het einde van onzen liefd voor te stellen. Raad eens.... Eh wel! zij hadden op vorm van transparant, om aan het hoofd van den stoet gedragen te worden, een luitengewoon groot praalgraf gemaakt, van vijf meters hoogte, en op de vier verlichte zijden al het akelig geting der dood vertoonende.
 Dit praalgraf 'tjdel toeken van wat niet meer is » was wel waardig naar den gewezen burgemeester gedragen te worden en zijne in den met vervallen waardigheid te verbeelden. Een hatelijke klerikaal zou niets beters uitgevonden hebben! Op den gezegden dag richt zich dus de stoet, mit omrent veertig man bestaande, bijna allen *vreedende ambtenaren*, zonder muziek en al schreuwende: « A bas les Galotins » naar de woning van den gewezen burgemeester; de verlichte zuil werd plechtig gedragen door vier werklieden.
 Zekerlijk de H. Schoolmeesters verwachtte zich daaraan niet.
 Maar de wezenlijkheid was daar en om zich zoo goed mogelijk in de zaak te trekken wilde hij wel, tot antwoord op de redevoering van den heer

« Ik berust er mijn leven niet in, mijn lieve Frank! herhaalde mevrouw Helwig; dat geld is tot den laasten penning eerlijk door de Helwigs verdiend geworden, en nu komt misschien een of ander verloopen persoon en verspillt in korten tijd de spaarpenningen eener eezame familie. Tot hoeveel zegen had dit geld in onze handen kunnen worden!
 — Och, lieve tante, sprak verstoetend Adèle, die juist met de koffiekan binnenkwam, verdiept gij u weer in die akelige geschiedenis die u zoo aandoet; gij zult u nog ziek maken; denk aan uwe kinderen en ook aan mij, lieve tante, en tracht om onzentwil ze te vergeeten.
 — Vergeeten! voel mevrouw Helwig uit. Nooit! Daarvoor heb ik te veel karakter, dat echter bij jonge menschen helaas, hoe langer hoe meer schijnt te ontbreken! Bij die woorden wierp zij een vernietigenden blik op haren heen en weer wandelenden zoon. De snaad van een geleden onrecht gaat bij mij in bloed en zenuwen over, ik kan ze niet overwinnen. Hoe kunt gij met zulke flauwe pratjes komen! Gij zijt toch vreeselijk oppervlakkig, Adèle.
 — Het gelaat der jonge weduwe verbleekte, een trotsche, scherpe trek verscheen op haren mond, en de kop dien zij mevrouw Helwig toereikte, berfde in hare hand; maar zij bezat toch zelfbeheersching genoeg, om het scherpe antwoord, dat zich blijkbaar om hare lippen drong, te onderdrukken.
 — Dit verwijt verdien ik zeker niet, zegde zij na een oogenblik zwijgens zeer zacht. Niemand kan zich onbillijkheden meer aantrekken dan ik. Niet alleen, dat ik u om het geldelijk verlies voor u en de beide neven beklaag, het is voor het vrouwelijk gemoed ook steeds eene bittere smart, wanneer het zedelijke verdorvenheid ontmoet. Daar heeft nu die oude, valsche vrouw onder het

HEET geheim der oude jufvrouw

(52^e Vervolg.)
 Hij had nog altijd hare handen vastgehouden, en terwijl zij sprak, rustte zijn blik doordringend op haar gelaat, dat een oogenblik onbedwongen de heilige ontroering in haren harten weerspiegelde. Aan de oogen van dezen menschenkenner hadden zich andere geheimen ontsluitend dan die van een, door hare onschuld onbewaakt, meisjeshart.... Gij zult niets ontgripen! zegde hij eensklaps met eene schier opgeruimde kalme. Ik heb mijne oogen open en mijn arm reikt tamelijk ver.... Gij ontkomt mij niet, Felicitas! Hier in X. haat ik u in geen geval, en, evenmin denk ik zonder u naar Bonn terug te keeren.
 Mevrouw Helwig was reeds lang met Adèle in den tuin gekomen, doch de professor noch Felicitas hadden het opgemerkt. Nu kwam Rosa, om den professor te zeggen dat mevrouw Helwig in het salon wachtte, en dat de jonge mevrouw hem ook vriendelijk verzocht binnen te komen.
 — Is het niet wel? vroeg de professor ruw, zonder naar de kamener om te zien.
 — Neen, antwoordde zij verwonderd, mevrouw heeft terstond de koffie gered. — ze wenscht dat de heer professor dien heet drinkt: de heer advokaat Frank is ook in het salon.
 — Nu goed, ik zal komen! sprak de professor, maar hij maakte geen haast om te gaan. Wellicht

hoopte hij, dat Rosa zich weder zou verwijderen, maar hierin vergiste hij zich. Het meisje hield zich met Annatie bezig, die jammerend en wekkend de handjes samen sloeg over de vertreden bloempjes. Eindelijk trad hij misnoegend den bevel af.
 — Houd u hier niet langer op! riep hij Felicitas nog in het heergaan toe. De wind steekt heviger op; er volgt misschien onweer. Kom liever met Anna in huis.
 Hij verdween achter de taxishagen. Felicitas bleef nog toeven. Alles warrelde door elkander in haar anders zoo helder hoofd. Te vergeefs trachtte zij de noodige kalme te herwinnen, om haren tegenwoordigen toestand helder in te zien en dien te beheerschen. Zij zou dus haar juk nog jaren lang moeten dragen, en, niet genog, dat men hare toekomstige zelfstandigheid nog voor langen tijd weigerde, zij zou zelfs in zijne onmiddelijke nabijheid leven, jaren lang dagelijks met hem verkeeren, alsof dit niet de vreeslijkste taak was, die haar ooit kon gesteld worden. Had zij niet alles gedaan wat zij kon, om hem te bewijzen dat zij hem haatte uit het diepste harer ziel, en dat zij levenslang onverzoeijlijk zou blijven? Was het daarom niet de bitterste wreedheid, haar op die wijze te willen binden? Neen, duizendmaal liever wilde zij nog jaren lang de mishandelingen van mevrouw Helwig verdagen, dan nog een enkele maand met hem samen-zijn, die zulk eene waarlijk duivelachtige macht over haar ontwikkelde! Zijne stem alleen bracht haar in de war; die onbeschrijfelijk zachte toon, waarop hij haar in den laatsten tijd toesprak, ontroerde haaren deed haar hart sneller kloppen.... 't Was natuurlijk de oude haat die zich verbief; maar zou zij niet eindelijk zedelijk en lichameljk onder die spanning bezwijzen? Het onlangs verhaalde visioen had haar reeds veel te denken

gegeven; nu werd de enig mogelijke oplossing bevestigd door zijn woorden: Felicitas, gij zult nu eerst leeren zien, hoe het is; als de liefde voor ons denkt en zorgt.
 Hij scheen dus voornemens te blijven, niettegenstaande hare stellige verklaring, zelf over haar lot te beslissen, om later eigenmachtig over hare hand te beschikken; zij zou aan een man, dien hij koos, verbonden worden; daarmede was zij verzorgd en het haar aangedane onrecht, hetgeen hij gewis ingezien had, goed gemaakt; het hart draaide haar om bij deze voorstelling. Hoe aanmatigend en onbehoorlijk was zulk een toelag! Kon hij iemand dwingen haar te beminnen? Hij zelf had eene ongelukkige liefde en ging daarom eenzaam door het leven; met dit besluit stond hij zijn hart groote rechten toe, 't mocht beslissen over zijn geheele toekomst.... Hij zou zien, dat zij zich niet wilde laten verhandelen als eene koopwaar! Wat verhinderde haar onmiddelljk naar mevrouw Frank te gaan en zich onder hare bescherming te stellen?... Ach, daar was immers de kleine, grijze doos, die boeide haar vaster aan het onzalige huis, dan eene onmenselijke wil zou vermogen, om harentwil moest zij volhardend tot het laatste oogenblik.
 XXIII.
 Annatie brak het smartelijk mijmeren van het jonge meisje af. Zij nam vliegend Felicitas bij de hand en trok haar den hevel af. De wind loeide reeds met groot geweld door de boomtoppen; men kon hem ook in de meer beschutte plaatsen voelen, verschrikt bogen zich de kleine, algere grasbloemen voor den rustverstoorder. Wolken dreven langs de ton, wier schaduw de paden en perken afwisselend verduisterde; zelfs de stijve taxis-pyramiden bogen zich deftig en statig als oude hofdames.